

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ ทศนคติแบบอโถยนิยมในพุทธศาสนา
 ชื่อผู้เขียน นางสาวชุตินา อุ่นวงศ์
 ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา
 คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ :
 รองศาสตราจารย์ ดร. บุญย์ นิลเกษ ประธานกรรมการ
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สิงห์ทน คำขาว กรรมการ
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ น้อย พงษ์สนธิ กรรมการ

บทคัดย่อ

จุดมุ่งหมายในการศึกษาเชิงวิเคราะห์ เรื่องทศนคติแบบอโถยนิยมในพุทธศาสนา นี้ เพื่อ
 กำหนดฐานะของพุทธศาสนิกายเถรวาทเกี่ยวกับอโถยนิยม (Agnosticism) ให้แน่ชัดขึ้น และ
 เพื่อชี้แจงให้เห็นว่า พุทธศาสนามีทศนคติและท่าทีทางปรัชญาของตนเองที่ชัดเจน

การศึกษาวิเคราะห์ เริ่มต้นด้วยการสำรวจอโถยนิยมในตะวันตก เพื่อทราบกำเนิด
 และประวัติ เราพบว่าพุทธศาสนาไม่มีแนวคิดหรือทศนคติเป็นอโถยนิยม ที่ปรากฏอยู่ใน
 แนวความคิดเดิมของตะวันตก เนื่องจากทฤษฎีความรู้ของพุทธศาสนานั้นยอมรับว่ามนุษย์สามารถ
 บรรลุความรู้ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งได้ และสามารถบรรลุถึงความจริงสูงสุด (ปรมาตมธรรม) ได้

จากการศึกษาเชิงวิเคราะห์อัญญาตปัญหาของพระพุทธเจ้า นั้น ทำให้เห็นได้ว่า
 พระพุทธเจ้าทรงมีทศนคติและท่าทีทางปรัชญาต่ออัญญาตปัญหาอย่างชัดเจน การที่พระพุทธเจ้า
 ทรงนิ่งไม่ตอบอัญญาตปัญหานั้น ไม่อาจถือได้ว่าเป็นอโถยนิยม มีเหตุผลสำหรับการนิ่งหลายประ-
 การ การไม่ตอบมิใช่ว่าไม่รู้จึงไม่ตอบ แต่เป็นเพราะเห็นว่าคำตอบปัญหาเหล่านั้นไม่นำไปสู่เป้า
 หมายของชีวิตทางศาสนาตามประสงค์ของผู้ถาม จึงไม่มีค่าควรแก่การตอบ ยิ่งไปกว่านั้นถ้า
 พระพุทธเจ้าทรงตอบก็จะยิ่งทำให้เกิดการเข้าใจผิดมากยิ่งขึ้น และอ้างอิงกันผิด ๆ ต่อมาได้ จึง

ทรงนั่งเงียบ ไม่ตอบอภัยาคติปัญหา แต่ได้แสดงหลักธรรมะอื่นๆ แทน เช่น หลักปฏิจลสมุปบาท หลักอริยสัจ 4 หลักชั้น 5 หลักอนัตตา เป็นต้น เมื่อผู้ถามเข้าใจเห็นแจ้งในสังขารมเหล่านี้อันแล้ว อภัยาคติปัญหาไม่มีความหมายอีกต่อไป

จากการศึกษาพุทธศาสนานิกายเถรวาท ตามที่บันทึกไว้ในพระไตรปิฎก เราอาจสรุปได้ว่าพุทธศาสนาไม่มีทัศนคติแบบอโยนิยัม พุทธศาสนาบังไว้อย่างชัดเจนว่ามนุษย์สามารถบรรลุความรู้ในเรื่องปรมาตตสัจจะ (Ultimate Reality) ได้ และพุทธศาสนามีทัศนะและท่าทีทางปรัชญาของตนเองอย่างชัดเจน ซึ่งก็คือการเน้นให้เห็นว่า ปัญหาหลักของมนุษย์คือการขจัดความทุกข์ หรือการบรรลุนิพพาน ปัญหาใดเมื่อไม่มีสาระที่จะนำไปสู่นิพพาน ปัญหานั้นไม่มีความสำคัญพอที่จะต้องเสีย เวลาหาคำตอบ

เพราะฉะนั้น เราอาจกล่าวได้อย่างแน่ชัดว่าพุทธศาสนาไม่ใช่อโยนิยัม พุทธศาสนา กล่าวไว้อย่างชัดเจนว่ามนุษย์สามารถมีความรู้ถึงปรมาตตสัจจะภาวะได้ พุทธศาสนามีท่าทีที่แน่ชัดต่อปัญหาอภิปราย โดยยึดพระพุทเจ้าเป็นแบบอย่าง กล่าวคือ ถ้าปัญหาใดไม่นำไปสู่ความเข้าใจที่ถูกต้อง (สัมมาทิฏฐิ) เกี่ยวกับทุกข์และการดับทุกข์ พระพุทเจ้าก็ทรงนิ่งและไม่ตอบ

Thesis Title Agnostic Attitudes in Buddhism
 Author Miss Chutima Ounvongs
 M.A. Philosophy
 Examining Committee :

Assoc. Prof.	Dr.Boon Nillakesh	Chairman
Asst.Prof.	Dr.Singhathon Khamzao	Member
Asst.Prof.	Noi Pongsanit	Member

Abstract

This dissertation aims at a critical study on the attitudes of Theravada Buddhism in relation to agnosticism in order to find out what are precisely the Buddhist philosophical views and attitudes toward certain indeterminate questions.

The study begins with the survey of agnosticism in western philosophy determining its meaning origin and its history. It is found that Buddhism has nothing to do with agnosticism, much less, skepticism as found in the western systems of thought. This is because Buddhist theory of knowledge claims that human beings are capable of realizing a degree of truth, and capable of realizing the ultimate truth.

In dealing with the Undetermined Questions (Avya-kata-Panha), it is found that, philosophically, the Buddha's attitude is clear-cut, and his silence on those questions cannot be construed as

agnosticism. There are reasons for his silence, one of which is purely pragmatic, viz., the questions are not relevant to the goal of religious life. In addition, the Buddha's answers to those questions may create a misunderstanding among those who come after. As a matter of fact when one understands the Buddha's teachings such as the Dependent Origination, the Four Noble Truths, the Five Aggregates, the No-Soul, etc., the Undetermined Questions become meaningless all at once.

Therefore, we can definitely say that Buddhism, far from being agnostic, very clearly states that a man can attain the knowledge of the ultimate reality.

Buddhism maintains definite attitudes toward metaphysical questions following the example of the Buddha, that is, if the questions do not lead to the right understanding of human ills and sufferings and their proper elimination, the Buddha will not answer them and keep silence.